

Advies van 23 december 2013

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. C.E.J.M. Heerkens Thijssen, advocaat te
Amsterdam,

tegen:

wijlen **[naam]**,
geboortedatum onbekend, overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven pastoor in het Bisdom Roermond.

1. De procedure

1.1. Het klaagschrift met bijlagen is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 3 juli 2013. Op 4 oktober 2013 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van [naam], vicaris-generaal van het Bisdom Roermond.

1.2. Op 10 december 2013 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden. Klager is verschenen, vergezeld door de heer [naam]. Hij heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. Heerkens Thijssen. Namens het Bisdom zijn verschenen [vicaris-generaal] en [naam], juridisch medewerker van het Bisdom.

2. De klacht

2.1. Vanaf 1968, klager was toen zeven jaar oud, was klager misdienaar in de parochie [naam] in [plaats]. Aangeklaagde was pastoor van die parochie. In eerste instantie diende klager bij de mis die werd gehouden voor schooltijd. Na afloop van de mis ging klager dan direct naar school. Vanaf 1969 was klager ook misdienaar op zon- en feestdagen, bij begrafenissen en dergelijke gebeurtenissen. Klager kreeg ook les over de Katholieke rituelen. Die lessen vonden na de mis plaats in de sacristie.

Na de mis kleedden de pastoor en de misdienaars zich om. Aangeklaagde had een 'spel' bedacht waarbij hij klager en de andere aanwezige misdienaar vastbond aan een stoel met een tot klagers gewaad behorend koord. Tijdens het vastbinden stond aangeklaagde stond dan met

zijn geslacht tegen klager aan. Klager moest zich proberen te bevrijden. Aangeklaagde deed de gordijnen dicht en de lichten uit, zodat het donker was. Klager hoorde aangeklaagde zwaar hijgen. Wanneer het hijgen ophield, ging het licht aan en bevrijdde aangeklaagde klager. Dit is in een periode van anderhalf jaar ongeveer twee keer per maand gebeurd.

In de loop van 1970 ging aangeklaagde klager uitnodigen om bij hem thuis te komen. Klager mocht de boeken in de bibliotheek in de pastorie bekijken. De eerste keren bleef het daarbij. De huishoudster was toen ook aanwezig in de pastorie. Na een aantal bezoeken werd aangeklaagde, toen hij en klager alleen waren, echter handtastelijk. Hij betastte het been van klager en diens geslachtsdelen. Hij ging met zijn hand in de broek van klager en betastte diens blote geslacht. Daarna deed hij de broek van klager ook open. Ook probeerde aangeklaagde klager te zoenen.

Na een aantal maanden nam aangeklaagde klager mee naar de kelder van de pastorie. Aangeklaagde dwong klager om hem af te trekken en oraal te bevredigen. Aangeklaagde kwam daarbij klaar in de mond van klager. Dat is vier gebeurd. Ook heeft aangeklaagde klager twee of drie keer gepijpt. Klager is daarbij eenmaal in de mond van aangeklaagde klaargekomen. Daarnaast heeft aangeklaagde ook zijn vingers in de anus van klager geduwd en hem anaal verkracht. Dat is drie keer gebeurd. Het misbruik vond plaats in een periode van ongeveer een half jaar. Klager mocht van aangeklaagde met niemand praten over wat er gebeurde.

Het misbruik is gestopt omdat klager lid was geworden van het kerkkoor [naam]. Het was niet mogelijk om tegelijkertijd lid van het koor en misdienaar te zijn.

2.2. Klager heeft nog steeds te maken met de negatieve gevolgen van het misbruik. Met name tijdens seks had hij er erg veel last van. Hij is daarvoor behandeld door een psycholoog en een psychiater.

2.3. Klager wil erkenning van hetgeen hem is aangedaan. Door te melden wat hem is overkomen, wil hij niet meer verantwoordelijk zijn voor wat er toen is gebeurd.

3. De reactie

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. Het Bisdom heeft in de reactie op het klaagschrift gesteld dat uitgebreid onderzoek is verricht naar de levensloop van aangeklaagde. Het persoonsdossier van aangeklaagde is nagezien, diens benoemingstraject is bekeken voorts is navraag gedaan bij de toenmalige personeelsfunctionaris. Dit onderzoek heeft geen aanwijzingen opgeleverd die wijzen op seksueel misbruik door aangeklaagde. Ook komt aangeklaagde niet voor in de informatie van de Commissie Deetman. Op grond daarvan komt het Bisdom tot de conclusie dat geen feiten zijn gevonden die de klacht kunnen ondersteunen.

4. De beoordeling

4.1. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of

chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten die zouden zijn voorgevallen in de woning van aangeklaagde moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure. De Klachtencommissie is van oordeel dat ook de handelingen in de sacristie aldus moeten worden aangemerkt. Klager heeft immers moeten dulden dat aangeklaagde hem vastbond en daarbij diens geslacht tegen hem aanduwde en bovendien is aannemelijk, gelet op de beschrijving van klager van het hijgen en kreunen door aangeklaagde, dat aangeklaagde zichzelf heeft betast of (zelfs) bevredigd terwijl klager vastgebonden was en dus in het bijzijn van klager.

4.3. Er zijn meer dan veertig jaar verstreken sinds de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben voorgedaan. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klager schetst hebben plaatsgevonden. Aannemelijk is dat aangeklaagde klagers geslacht heeft betast of zichzelf heeft bevredigd in het bijzijn van klager. Voorts is aannemelijk dat klager bij het vastbinden van klager zijn geslacht tegen klager heeft geduwd. Dit is in een periode van anderhalf jaar ongeveer tweemaal per maand gebeurd. Verder is aannemelijk dat aangeklaagde de benen van klager en diens geslacht zowel over als in de broek heeft betast. Klager heeft aangeklaagde moeten aftrekken en ook oraal moeten bevredigen. Aangeklaagde kwam daarbij klaar in de mond van klager. Dit laatste is gedurende zes maanden vier keer gebeurd. Ook heeft aangeklaagde klager twee of driemaal oraal bevredigd, waarbij klager eenmaal in de mond van aangeklaagde is klaargekomen. Aangeklaagde heeft zijn vingers in de anus van klager geduwd en klager driemaal anaal verkracht.

4.4. De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt, in de eerste plaats door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal heeft verteld. Daarnaast wordt zijn relaas ondersteund door de diverse door klager overgelegde verklaringen. Psychiater [naam] heeft verklaard dat klager hem in 2007 over het misbruik heeft verteld en psycholoog [naam] heeft dat verklaard met betrekking tot de periode 1997 tot 2000. Verder bevat het dossier verklaringen van de vader en zus van klager, aan wie klager medio 2000 over het misbruik heeft verteld. Klager heeft dat ook, zo blijkt uit overgelegde verklaringen, gedaan aan zijn vriendinnen [naam] (in 1987), [naam] (in 1997) en [naam] (in 1998). Tenslotte volgt uit de verklaring van [naam] – die dat ter zitting heeft herhaald – dat klager in 1998 met hem over het misbruik heeft gesproken.

4.5. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidsrelatie hoogst kwalijk is geweest. Klager was ten tijde van de aanvang van het misbruik pas acht jaar oud. Aangeklaagde was voor hem iemand waarin hij vertrouwen moest kunnen stellen.

4.6. Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. De gegrondverklaring van de klacht, alsmede de erkenning van het leed dat klager is aangedaan en een oprechte spijtbetuiging kunnen wellicht bijdragen aan de vermindering van dat leed.

4.7. Over het toekennen van een financiële vergoeding kan de Klachtencommissie niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Bij een gegrondverklaring van de klacht door de kerkelijk gezagsdrager kan klager zich voor het verkrijgen van schadevergoeding wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert het Bisdom Roermond de klacht gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 23 december 2013 door mr. T.F.A.M. Hoogenboom, voorzitter, drs. L. Erftemeyer en mr. P.A. Schaafsma, leden, bijgestaan door mr. M.J.C. van Leeuwen, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager en de kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan klager verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.